Gérard Phillipe (1922-1959) :)

Francúzsky herec. Po druhej svetovej vojne sa stal jedným z najznámejších filmových a divadelných hercov. Stvárňoval romantických hrdinov, často známych z románových predlôh. K jeho najznámejším filmom patria *Diabol v tele*, *Fanfan Tulipán*, *Krásky noci*, *Červený a čierny*.

Planúci pohľad jeho Cida, Juliena Sorela či Fanfána Tulipána vlieval ženám do tváre krv. Jeho jemné rysy, žiariace oči a dychtivosť, s ktorou sa do všetkého vrhal, im učarovali. Napäto vážny i bláznivo veselý, žil v závratnom tempe, akoby vedel, že má vymeraného príliš málo času. Iba 37 rokov. Energia jeho romantických búrlivákov však srší z filmového plátna dodnes.

„Vyžaruje z neho niečo, čo udržiava človeka v odstupe, čo si vynucuje rešpekt," rozprávali jeho kolegovia z divadla a hovorili mu „malý princ". Zároveň i vo chvíli svojej najväčšej slávy zostával „mladým princom z južného Francúzska". Z kúzelného detstva na Azúrovom pobreží mu zostali spomienky na nebo, more, hory a vôňu levandule. Na snový svet, ktorým ho sprevádzala jeho matka, pôvodom z Čiech.

Hovoril jej Minou a ona jemu Gégé a vymýšľala si pre neho podivuhodné príbehy. Bola to prvá z dvoch osudových žien jeho života. V náručí tej druhej skončil definitívne skončila jeho divú a bezuzdná mladosť. Anna, ktorú si vzal za manželku v roku 1951, bola pravým opakom jeho matky: vecná, bez fantázie, ale inteligentná. Nadobudol vďaka nej vyrovnanosť, pokoj a harmóniu. Mali spolu dcéru a syna.

V týchto dvoch ženách sa zračili dve stránky Gérardovej duše: jedna melancholická a snivá, druhá bojovná, smerujúca ku konkrétnym činom. Sny mladého Gérarda o povolaní lekára sa rozplynuli na jednom večierku jeho rodičov, kde na želanie predniesol humoristickú bájku. „Váš syn je rodeným hercom, vy ale nechcete mať herca v rodine," hovorili jeho matke. Gérard však už v tej chvíli prepadol kúzlu divadla.

Na javisku sa správal úplne prirodzene, akoby svoje úlohy nehral, ale žil ich životom. Nepotreboval školy, nechal sa viesť inštinktom. Z provinčných scén prešiel rovno do parížskeho divadla Hébertot, do roly Caligulu v hre Alberta Camusa (1945): „Ukazuje správne duševnú pustinu svojej postavy, až za hranice autorovej filozofie," písali dobové kritiky.

Odtiaľ bol len krôčik do filmu. Väčšina úloh ako by bola stvorená priamo pre neho. V *Diablovi v tele* z roku 1946 hral Františka, chlapca s diablom v tele, ktorého hodnotili takto: „Nikdy sme nevideli na mladej tvári presvitať pocity tak mocne a tak zreteľne." Jeho stvárnenie kniežaťa Myškina v prepise Dostojevského románu *Idiot* (1947) zrodilo hviezdu, s ktorou sa stotožnila celá povojnová generácia mladých. „V tomto filme som začal cítiť svoje remeslo. Cítil som, že ma čaká veľká práca," povedal neskôr.

A potom prišiel *Fanfán Tulipán* (1951). Neohrozený zvodca Fanfán sa stal legendou, ktorá nadchla milióny divákov od Pekingu až po Montreal, od New Yorku až po Moskvu. Japonci mu dali prezývku Samuraj jari a jeden veľký čínsky básnik v rozhlasovom prenose povedal, že „jeho oči sa snúbia s belasosťou epochy Ming". Pri natáčaní Fanfána sa Philipe ocitol úplne v zajatí postavy, ktorú hral. Skákal z trojmetrovej strechy, naskakoval na idúci rebriniak a predvádzal kúsky také riskantné, až sa tajil dych. Všetkých nakazil spoločnou chuťou smiať sa, skákať a blázniť sa: „Pri natáčaní Fanfána som mal niekoľkokrát dojem, že mám v hlave spiežovce," spomínal sám.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

A potom už bol taký slávny, že sa nakrúcali filmy len na jeho želanie. Napríklad *Červený a čierny* (1954) podľa slávneho Stendhalovho románu, kde hlavný hrdina Julien Sorel neustále osciluje medzi dobrom a zlom, pokorou a ctižiadosťou. Gérard Philipe bol na vrchole a drel do úmoru. Natáčal jeden film za druhým a chodil po celom svete s Národným ľudovým divadlom. Začal sám režírovať, v divadle i vo filme o Tillovi Eulenspiegelovi.

Začiatkom leta 1959 sa vrátil domov po náročnom filmovaní v Mexiku a na jeseň ho zachvátila zhubná choroba. Rovnako rýchlo ako žil, 25. novembra zomrel. V smútočných zvonoch vidieckeho cintorína v Ramatuelle zneli ozvenou slová podčiarknuté ceruzkou v školskom vydaní Euripida, ktoré zostalo na jeho nočnom stolíku: „Nie, dcéra moja, nie je možné vidieť ešte deň a byť mŕtvy, smrť to je ničota, život je pre ňu nádej.“

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania